

РОЗДІЛ 1

ЛІНГВОДИДАКТИКА ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКА

Отримано: 9 лютого 2019 р.

Процеженовано: 25 лютого 2019 р.

Прийнято до друку: 1 березня 2019 р.

e-mail: olenazagranovska1@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2019-5(73)-3-6

Заграновська О. І. Вживання ідіоматичних виразів на позначення почуття любові в сучасному англійському мовленні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НАУОА, 2019. Вип. 5(73), березень. С. 3–6.

УДК 1.111'37

Заграновська Олена Іллівна,

викладач кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,

ВЖИВАННЯ ІДІОМАТИЧНИХ ВИРАЗІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПОЧУТТЯ ЛЮБОВІ В СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ МОВЛЕННІ

У статті досліджуються ідіоматичні вирази на позначення любові в сучасній англійській мові. Опіраючись на праці видатних вчених-лінгвістів, проводиться історичний огляд походження ідіом, розглядаються теорії їх утворення та класифікації як у вітчизняному, так і зарубіжному мовознавстві. У статті аналізуються природа, структурно-семантичні та граматичні особливості ідіом. Важливий акцент робиться на розумінні лексичного значення одиниці, що здебільшого не випливає з її окремих компонентів і цим самим надає своєрідного характеру ідіомам.

На прикладах сучасної англійської мови показано важливість стилістичної функції ідіоматичних виразів. Адже вміле застосування даних висловлювань забарвлюють процес спілкування, надають йому романтичності, дають можливість англійцям красномовно висловлювати почуття любові один до одного і цим самим здійснювати успішне спілкування.

Ключові слова: фразеологічні одиниці, ідіоматичні вирази, вираження почуття любові, комунікативний процес.

Olena Zagranovska,

Lecturer of English Philology Department Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,

THE USAGE OF THE IDIOMATIC EXPRESSIONS CONVEYING THE FEELING OF LOVE IN THE MODERN ENGLISH SPEECH

The research focuses on the idiomatic expressions of love in the modern English speech. The historical review of the origin of the units, their formation and classification both in the home and foreign Linguistics is based on the works and theories of the distinguished linguists. In the article the analysis of the nature, structural and semantic characteristics of the idioms and their grammatical peculiarities is carried out. A very important aspect of the research is the knowledge and understanding of the idiomatic semantic meaning, since it cannot be derived from the separate components of the unit, thus making the idioms peculiar by their nature.

In the research the usage of the idiomatic expressions conveying love in the context of communication in the modern English speech is studied. The stylistic function of the items is considered. There have been given a number of examples.

The aim of the research is to prove that the knowledge of the idioms themselves and their true semantic meaning and the correct usage of them in the process of communication is very important and should be further studied. All this makes the modern English language much more colorful, varied, romantic and helps to successfully express the human feelings of love towards each other, which, in the result, provides successful communication.

Key words: phraseological units, idiomatic expressions, expressions for love, communicative process.

Дослідження питання сталих словосполучень, фразеологічних одиниць та ідіоматичних виразів в англійській мові викликає дедалі більший інтерес для вітчизняних та зарубіжних вчених і є особливо цікавим в світлі комунікативно зорієнтованої лінгвістики. Адже англійська мова належить до унікальних лінгвістичних явищ з огляду на кількість її національних, регіональних варіантів і моделей, які використовуються в соціальній комунікації [4].

У процесі розвитку багатовікової історії англійської мови у ній накопичувалася велика кількість слів та сталих словосполучень, а саме ідіом, природа та особливості вживання яких досі вивчаються сучасними мовознавцями. Згідно визначення англійського лінгвіста Логана Сміта «...ідіоми є глибоко національними, що передають запах ґрунту, на якому вони виростили, простір полів і пасовиськ та дихання дерев, звідки беруть свій початок всі форми національної мови і національного мистецтва і куди для поповнення своїх життєвих сил вони повинні знов і знов звертатися» [5, с.173].

Проблемою ідіом як складових фразеологічних одиниць займалося чимало британських, американських, австралійських, українських та російських вчених-лінгвістів. Серед них Дж.Сейдл, У.Макморді, О.Швейцер, Г. Грін, А.Івченко, М.Алефіренко, В.Виноградов, О.Кунін, та інші. Згідно праць вище вказаних вчених, існує чимало теорій походження, природи та класифікації ідіоматичних одиниць.

Стосовно наукового походження, термін «ідіома» бере початок від давньогрецького слова «ιδίωμα», що означає «особливість, своєрідність». Виділяються два основні погляди на ідіоматичні одиниці – так звані «широкий підхід» та «вузький

підхід» до ідіом. Згідно з останнім, ідіомами вважається лише такі «стійкі словосполуки, семантика яких не виводиться зі значень її складників, а інтегрована ними формально; виникає внаслідок втрати мотиваційних відношень» [3, с.173].

У нашому дослідженні ми зосередимося на ідіоматичних виразах, що передають почуття любові та на прикладах англійською мовою покажемо особливості їх вживання та роль у процесі спілкування.

Звідси витікає мета нашої розвідки, а саме проаналізувати природу, структурно-семантичні особливості та стилістичну функцію ідіоматичних одиниць, а власне тих, що виражають любов.

Предметом дослідження є ідіоматичні вирази на позначення любові.

Завданням розвідки є на прикладах англійських речень показати застосування ідіоматичних одиниць, що виражають почуття любові в контексті комунікації, звертаючи увагу на національну своєрідність ідіом у англійській мові.

Історія походження ідіом, їх визначення, класифікація та роль застосування в усному та писемному мовленні є довготривалою та неоднозначною. Варто зазначити, що у вітчизняному мовознавстві протягом довгого часу існувала традиція називати ідіоми «фразеологічними зрощеннями», за термінологією відомого радянського мовознавця академіка В.В. Виноградова. Він розподілив фразеологічні одиниці на фразеологічні зрощення (або ідіоми у вузькому значенні), фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення [1].

На думку В. В. Виноградова, фразеологічні зрощення характеризуються немотивованістю складу зворотів (тобто з суми складових таких фразеологічних одиниць неможливо дізнатися про загальний зміст одиниці) та абсолютною семантичною єдністю компонентів. Наведемо приклади наступних фразеологічних зрощень, тобто семантично неподільних фразеологічних одиниць, значення яких не впливає зі значень їх компонентів:

- a fishy story – “видумка” (дослівно: “риб’яча розповідь, казка”)
- to buy a pig in a poke – “купувати kota в мішку” (дослівно: “купувати свиню у мішку”)
- to show the white feather – “злякатися” (буквально: “показати біле перо”)
- to wear one’s heart on one’s sleeve – “бути відкритим, відвертим”, хоча дослівний переклад – (“носити серце на рукаві”)
- break a leg – “щастя тобі, удачі” (дослівно: “зламати ногу”)
- that’s the last straw – “це остання соломинка” (дослівно: “мос терпіння закінчилося”)
- you can say that again – “можеш сказати це ще раз” (дослівно: “я з тобою погоджуюся”)

Опираючись на наведені вище фразеологічні одиниці, ми можемо стверджувати, що вони носять ідіоматичний, тобто переносний характер, втратили в процесі розвитку внутрішню форму, і значення окремих компонентів не отожднюється із загальним лексичним значенням одиниці.

Досі побутує теорія фразеологічних зрощень, що містять граматичні архаїзми, які є синтаксично неподільним цілим. Часто в контексті спілкування вони виглядають граматично нелогічними. Так, ідіома I am good friends with him (“ми з ним добрі друзі”) є, з точки зору граматичної структури, неправильною та нелогічною. Займенник I стоїть в однині, проте форма I am a good friend with him є неможливою, хоча значно більш логічною. Можливою є форма I am good friend of his, але вона не є ідіоматичною одиницею і має в перекладі інше значення.

Варто також звернути увагу на фразеологічні зрощення, що стали нерозкладними як лексично, так і семантично. Такі одиниці розглядаються як єдине ціле з конкретним семантичним навантаженням. Наведемо приклади:

- cut somebody some slack – “не бути надто критичним, ставитися до когось лояльніше” (дослівно: “вдарити по слабкому місці”)
- pull someone’s leg – “жартувати над кимось” (дослівно: “тягнути когось за ногу”)
- under the weather – “під впливом погоди” (дослівно: “зле почуватися”)
- we’ll cross that bridge when we come to it – “не будемо забігати наперед” (дослівно: “ми перетнемо міст, коли доберемося до нього”), та багато інших прикладів.

Не менш цікавими є фразеологічні зрощення, котрі являють собою таку семантичну єдність, що лексичні значення компонентів зовсім неважливі для розуміння цілого. Наведемо приклади:

- to bring the house down – “викликати бурю овацій” (дослівно: “завалити будинок”)
- to get out of hand – “втратити контроль” (дослівно: “випустити з рук”), та багато інших.

Аналізуючи природу та функціонування ідіоматичних одиниць в англійській мові, варто згадати дослідження даного питання такими британськими вченими, як Дж. Сейдл та У. Макморді. У передмові до своєї лексикографічної праці «English idioms and how to use them», класифікація відбувається зокрема за походженням ідіоматичної одиниці та за критерієм повної/неповної фіксованості. Отже, за етимологічним покажчиком ідіоми бувають: біблійні та літературні («to kill the fatted calf», «to turn the other cheek», «the apple of one’s eye» – Biblical sources, «the green-eyed monster» – Shakespeare); побутові (to make a clean sweep of something, to hit the nail on the head); сільськогосподарські (to go to seed, to put one’s hand to the plough, to lead someone up the garden path); кулінарні (to eat humble pie, out of the frying-pan into the fire, to be in the soup); військові (to cross swords with someone, to fight a pitched battle, to fight a losing/winning battle); морехідні (when one’s ship comes home, to be in the same boat as someone, to be in deep waters, to sail under false colours); анімалістичного походження (to play cat and mouse with someone, to kill two birds with one stone, to be top dog, a pretty kettle offish); з колірним компонентом (to beat someone black and blue, to have green fingers, to be in the pink); з компонентами на позначення частин тіла (to pull someone’s leg, to lose heart, to get something off one’s chest, to twist someone round one’s little finger) [6, с. 5].

Дж. Сейдл та У. Макморді класифікували британські ідіоми на три групи. Так, до першої групи належить ідіоматична одиниця (to give someone the cold shoulder), у складі якої неможливі ані лексичні (to give someone the ‘cold’ or ‘warm shoulder’), ані морфологічні зміни – артикль, керування тощо (to give someone ‘a’ cold shoulder to give a cold shoulder to someone).

До другої групи ідіоматичних одиниць належить (to make a clean breast of it (to tell truth about it)), у якій можливі зміни часу дієслова. До третьої групи, в якій дозволяються обмежені зміни у нефіксованій частині належать такі ідіоми, як (to have/to take/to enjoy forty winks, to keep a sharp/careful/watchful/professional eye on someone).

Такого роду дослідження та класифікація ідіом відображає своєрідність англійської мови в аспекті ідіоматичності, можливості варіацій на граматично-словотворному рівні та неоднозначність семантичного навантаження одиниці.

А як же представлені в сучасній англійській мові ідіоми, що покликані виражати почуття любові? Якими структурно-семантичними особливостями вони наділені? Яку роль вони відіграють у процесі людського спілкування?

Спробуємо проаналізувати найуживаніші, найпопулярніші приклади застосування даних ідіом в сучасному англійському мовленні.

Отже, що ми розуміємо під терміном “любов”? Для одних людей вона означає турботу, ласку, розуміння, взаємоповагу. Інші сприймають її як готовність самопожертви, приділяти якомога більше часу та уваги найдорожчій людині. Багато написано про це почуття у книгах, знято кінострічки. Любов вважається рушійною силою, що робить цей світ красивішим, благороднішим, чистішим. Саме в процесі спілкування люди обмінюються цим почуттям і ось чому важливо вміти грамотно та доречно вживати фрази та вирази, щоби відкрити свої почуття та донести їх до іншої людини.

То які ж ідіоматичні вирази найбільше полюбують англійці? Розглянемо та проаналізуємо наступні приклади:

1. *the love of my life* (кохання мого життя)

I adore you, Helen! You are the love of my life!

It's so wonderful to be the love of somebody's life, is it not?

2. *love is blind* (кохання сліпе)

Have you seen Sarah's new boyfriend? Love is blind, I must say.

Love is blind! Be careful who you choose.

3. *all's fair in love and war* (у коханні як на війні)

I will dare send her the flowers though she doesn't care. All's fair in love and war.

4. *love makes the world go round* (любов рухає світ)

I believe that love makes the world go round. Do not you think so?

Go and propose to her! Love makes the world go round!

5) *make love not war* (займіться коханням, та не сваріться)

Stop fighting you two! Make love not war.

I guess this argument is senseless! Let's make love not war!

6) *love will find a way* (кохання знайде спосіб)

Don't you worry so much, eventually love will find a way!

7. *puppy love* (юнацька закоханість)

Just look at them! It must be puppy love.

7. *fall in love with somebody* (закохуватися). I think I'm falling in love with my best friend. What should I do?

9) *love at first sight* (кохання з першого погляду)

My wife and I met at a party. It was love at first sight.

10) *be an item* (мати романтичні стосунки)

I didn't know Chris and Sue were an item. They didn't even look at each other at dinner.

11) *match made in heaven* (кохання від бога)

– Do you think Matt and Amanda will get married? – I hope they will. They're a match made in heaven.

12) *be head over heels* (in love) (без тями кохати)

Look at them. They're head over heels in love with each other.

13) *those three words* (три чарівних слова)

I love you (yes, that's exactly three words)

I think he loves me, but he hasn't said those three little words yet.

14) *have the hots for somebody* (вважати когось дуже привабливим)

Nadine has the hots for the new apprentice. I wouldn't be surprised if she asked him out.

15) *kiss and make up* (помиритися)

Our relationship is like a roller-coaster ride. We fight nearly every day, but then we always kiss and make up.

16) *blinded by love* (засліплений коханням) [9]

She is so blinded by love that she can't see him for who he truly is. He is not a good person, he is rude and disrespectful to everyone around him, including her.

Аналізуючи вище розглянуті приклади вживання ідіоматичних виразів на позначення любові, варто ще раз вказати на своєрідність їхньої природи, адже загальне розуміння та лексичне значення даних одиниць не виводиться з окремих компонентів, що входять до їхнього складу, здебільшого вони вживаються у переносному значенні, що і надає важливості вивчення такого роду фразеологічних одиниць. Варто також підкреслити їхні структурно-семантичні та граматичні особливості. Адже деякі з них можуть складатися лише з двох чи трьох компонентів, базуючись на елементарному граматичному рівні (*love is blind, kiss and make up*), при цьому передаючи повноцінне лексичне значення. Деякі застосовуються у вигляді повноцінної фрази з дотриманням належних граматичних форм, чи то в активному, чи то в пасивному стані (*have the hots for somebody, match made in heaven, blinded by love*) і теж несуть при цьому повноцінне лексичне значення та інші. Оскільки такі одиниці спілкування та вираження почуттів є широко вживаними і одними з найулюбленіших виразів в сучасній англійській мові, можна зробити висновок, що ідіоматичні вирази на позначення любові, симпатії, прихильності несуть важливу стилістичну функцію, забарвлюють процес спілкування, надають йому романтичності, дають можливість англійцям красномовно висловлювати почуття любові один до одного. Знання походження таких одиниць, розуміння значення та вміле застосування надає процесу комунікації неординарності, красномовності, романтичності, що, в свою чергу, сприяє успішному спілкуванню людей.

Література:

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии / ред. Л. А. Карпова. Ленинград: Изд. Ленинградского университета, 1963. 208 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высш. шк., 1986. 295 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: довкілля – К., 2006. 716 с.
4. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка: учебное пособие. Москва: Изд-во лит. на иностр. яз., 1956. 260 с.
5. Смит Л. П., Фразеология английского языка / пер. А.С. Игнатъева. Москва: Учпедгиз, 1959. 208 с.
6. Швейцер А. Д. Очерк современного английского языка в США: учеб. пособие. Москва: Государственное издательство «Высшая школа», 1963. 215 с.
7. Seidl J., McMordie W. English Idioms and How to Use Them. Oxford: Oxford University Press, 1978. 268 p.
8. Worrall A. J. More English idioms for foreign students. Edinburgh: Longmans, 1980. 148 p.
9. 10 любовних ідіом англійською мовою. URL: https://english.com.ua/uk/blog/10-lyubovnikh-idiom-anglijskoji-movi.html?fbclid=IwAR0Krs0o_B9x2_oM8q7xGwYN0N82VPGZteKC468P8sudGnBSvMQRk7UkwH0